

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

Nihat ERGÜN

Bakan

T.C. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı

ANKARA

İstanbul, 5 Ocak 2010

Ref: TB/kt/10-12

Sayın Bakanım,

Ülkemizde sebze ve meyve ticaretinin 24/06/1995 tarihli ve 552 sayılı Yaş Sebze ve Meyve Ticaretinin Düzenlenmesi ve Toptancı Halleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile bu Kanun Hükmünde Kararnameye istinaden çıkarılan ikincil mevzuatta yer alan hükümler çerçevesinde yürütülmesinde görülen yetersizliklerin yanı sıra sebze ve meyve ticaretinin büyüyen hacmi, Avrupa Birliği mevzuatına uyum sorumluluğumuz ve toptancı halleri ile pazar yerlerinin yeniden yapılandırılmasının gerekliliği dikkate alınarak hazırlanan Sebze ve Meyve Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı'nı büyük bir memnuniyetle karşıladığımızı bildirmek isteriz.

Kanun Tasarısı'nda sebze ve meyve ticaretinin kaliteli, standartlara ve gıda güvenliğine uygun olarak serbest rekabet şartları içinde yapılması, malların etkin şekilde tedariki, dağıtımı ve satışı, üretici ve tüketicilerin hak ve menfaatlerinin korunması, meslek mensuplarının faaliyetlerinin düzenlenmesi, toptancı halleri ile pazar yerlerinin çağdaş bir sisteme kavuşturulması ve işletilmesi hedeflenmektedir.

Bu doğrultuda, TÜSİAD Şirket İşleri Komisyonu'na bağlı Perakende Sektörü ve Tüketici Hakları Çalışma Grubu tarafından Sebze ve Meyve Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı incelenmiş ve hazırlanan TÜSİAD Görüşü içerisinde öncelikli olarak belirtmek istenen bazı tespit ve önerilerimiz aşağıda dikkatinize sunulmuştur:

- Sebze ve meyvelerin nakliyesinde her bir nakliye aracında fatura aslının bulundurulması uygulamada mümkün olamaması sebebiyle, ilgili mercilere fatura fotokopisinin ibrazının yeterli olduğuna ilişkin bir düzenlemenin hazırlanarak tasarıya eklenmesinin uygun olacağı görüşündeyiz.
- Kanun Tasarısı metninin 1. 2. 3. ve 4. maddelerinde bahsi geçen “arz ve talep derinliğine göre belirlenecek diğer malların” ibaresinin tasarı metninden çıkartılması gerektiğini düşünmekteyiz. Bu kavram ile kanunun amacı genişletilmekte, muğlak bir ifade ile bambaşka ürünlere dahi bu kanunun uygulanması ve sonuç olarak hal rüsumuna tabi tutulmaları sonucuna varılmaktadır. Söz konusu ibarede herhangi bir açıklık olmamakla birlikte, arz ve talep derinliği ile hangi yöntemin izlenerek bu malların belirleneceğine ilişkin olarak tasarıda bir düzenleme de yer almamaktadır. İşbu kanunun adı “Sebze ve Meyve Ticaretinin Düzenlenmesi” olduğundan sadece sebze ve meyveleri kapsaması gerektiği kanaatindeyiz.

TÜSİAD AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU (BUSINESSEUROPE) ÜYESİDİR

İstanbul: Meşrutiyet Cad. No: 46 Tepebaşı 34420 İstanbul – Türkiye
Ankara: İran Cad. No: 39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara – Türkiye
Brüksel: 13, Avenue des Gaulois, 1040 Brussels – Belgium
Washington D.C.: 1250 24th Street, N.W., Suite Nr. 300, Washington D.C. 20037 - USA
Berlin: Märkisches Ufer, 28 Berlin 10179 Germany
Paris: 33, Rue de Galilée 75116 Paris – France
Pekin: Beijing Lufthansa Centre, Office C-319, Beijing 100016, P. R. China

Tel: +90 (212) 249 19 29 **Faks:** +90 (212) 249 13 50
Tel: +90 (312) 468 10 11 **Faks:** +90 (312) 428 86 76
Tel: +32 (2) 736 40 47 **Faks:** +32 (2) 736 3993
Tel: +1 (202) 776 77 70 **Faks:** +1 (202) 776 77 71
Tel: +49 (30) 288 786 300 **Faks:** +49(30) 288 786 399
Tel: +33 (1) 44 43 55 35 **Faks:** +33 (1) 44 43 55 46
Tel: +86 (10) 6462 2066 **Faks:** +86 (10) 6462 2067

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad.us
e-mail: berlinoffice@tusiad.org
e-mail: parisoffice@tusiad.org
e-mail: tusiad.china@euccc.com.cn

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

- Kanun Tasarısı metninin “Yürürlük” başlıklı 19. maddesinde, kanunun 15. maddesi haricindeki diğer maddelerin kanunun yayım tarihinden itibaren 1 yıl sonra yürürlüğe gireceği belirtilmektedir. İşbu sürenin çok uzun olması sebebiyle sürenin daha kısa tutulması gerekmektedir. Bilindiği üzere şu anda haksız bir şekilde mükerrer hal rüsumu talep edilmekte olup bu durumun kanunun yayımlanmasından sonra 1 yıl daha devam edecek olması ihtimali ticari hayatı zorlayacak niteliktedir. Bu nedenle işbu kanunun yayım tarihinde yürürlüğe gireceği yönünde düzenleme yapılması gerektiğini düşünmekteyiz.

“Sebze ve Meyve Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı”na ilişkin madde önerilerimizi ve gerekçelerimizi içeren TÜSİAD Görüşünü bilgilerinize arz eder, saygılar sunarım.

(Orijinali imzalıdır.)

Tayfun BAYAZIT
TÜSİAD Yönetim Kurulu Üyesi ve
Şirket İşleri Komisyonu Başkanı

Ek: “Sebze ve Meyve Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı”na ilişkin TÜSİAD Görüşü

TÜSİAD AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU (BUSINESSEUROPE) ÜYESİDİR

İstanbul: Meşrutiyet Cad. No: 46 Tepebaşı 34420 İstanbul – Türkiye
Ankara: İran Cad. No: 39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara – Türkiye
Brüksel: 13, Avenue des Gaulois, 1040 Brussels – Belgium
Washington D.C.: 1250 24th Street, N.W., Suite Nr. 300, Washington D.C. 20037 - USA
Berlin: Märkisches Ufer, 28 Berlin 10179 Germany
Paris: 33, Rue de Galilée 75116 Paris – France
Pekin: Beijing Lufthansa Centre, Office C-319, Beijing 100016, P. R. China

Tel: +90 (212) 249 19 29 **Faks:** +90 (212) 249 13 50
Tel: +90 (312) 468 10 11 **Faks:** +90 (312) 428 86 76
Tel: +32 (2) 736 40 47 **Faks:** +32 (2) 736 3993
Tel: +1 (202) 776 77 70 **Faks:** +1 (202) 776 77 71
Tel: +49 (30) 288 786 300 **Faks:** +49(30) 288 786 399
Tel: +33 (1) 44 43 55 35 **Faks:** +33 (1) 44 43 55 46
Tel: +86 (10) 6462 2066 **Faks:** +86 (10) 6462 2067

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad.us
e-mail: berlinoffice@tusiad.org
e-mail: parisoffice@tusiad.org
e-mail: tusiad.china@euccc.com.cn

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

ŞİRKET İŞLERİ KOMİSYONU

PERAKENDE SEKTÖRÜ VE TÜKETİCİ HAKLARI ÇALIŞMA GRUBU

“SEBZE VE MEYVE TİCARETİNİN DÜZENLENMESİ HAKKINDA KANUN TASARISI”NA İLİŞKİN

TÜSİAD GÖRÜŞÜ

TS/ŞİB/09-133

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

SEBZE VE MEYVE TİCARETİNİN DÜZENLENMESİ HAKKINDA KANUN TASARISI	MADDE ÖNERİSİ
<p>Amaç ve kapsam</p> <p>MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı, sebze ve meyveler ile arz ve talep derinliğine göre belirlenecek diğer malların ticaretinin kaliteli, standartlara ve gıda güvenliğine uygun olarak serbest rekabet şartları içinde yapılmasını, malların etkin şekilde tedarikini, dağıtımını ve satışını, üretici ve tüketicilerin hak ve menfaatlerinin korunmasını, meslek mensuplarının faaliyetlerinin düzenlenmesini, toptancı halleri ile pazar yerlerinin çağdaş bir sisteme kavuşturulmasını ve işletilmesini sağlamaktır.</p> <p>(2) Bu Kanun, sebze ve meyveler ile arz ve talep derinliğine göre belirlenecek diğer malların her ne şekilde olursa olsun alımı, satımı ve devri ile toptancı halleri ve pazar yerlerinin kuruluş, işleyiş, yönetim ve denetimine ilişkin usul ve esasları, uygulanacak yaptırımları ve bakanlıklar, belediyeler ile diğer idarelerin görev, yetki ve sorumluluklarını kapsar.</p>	<p>“... ile arz ve talep derinliğine göre belirlenecek diğer malların ticaretinin ...”</p> <p>“... ile arz ve talep derinliğine göre belirlenecek diğer malların her ne şekilde olursa olsun alımı, ...”</p>

Gerekçe: Kanun Tasarısı metninin 1. maddesi ile diğer maddelerde bahsi geçen “arz ve talep derinliğine göre belirlenecek diğer mallar” ibaresinin tasarı metninden çıkartılması gerektiğini düşünüyoruz. Bu kavram ile kanunun amacı genişletilmekte, muğlak bir ifade ile bambaşka ürünlere dahi bu kanunun uygulanması ve sonuç olarak hal rüsumuna tabi tutulması sonucuna varılmaktadır. Bu ibarede herhangi bir açıklık olmamakla birlikte, arz ve talep derinliği ile hangi yöntemin izlenerek bu malların belirleneceğine ilişkin olarak tasarıda bir düzenleme de yer almamaktadır. İşbu kanunun adı Meyve ve Sebze Ticaretinin Düzenlenmesi olduğundan sadece sebze ve meyveleri kapsaması gerektiği kanaatindeyiz.

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

<p>Tanımlar</p> <p>MADDE 2- (1) Bu Kanunun uygulanmasında;</p> <p>...</p> <p>ğ) Mal: Ticarete konu sebze ve meyveler ile arz ve talep derinliğine göre belirlenecek diğer malları,</p> <p>...</p> <p>o) Toptan satış miktarı: Bakanlıkça belirlenen mal miktarlarını,</p> <p>ö) Toptancı hali: Bu Kanunda yer alan asgarî koşulları taşıyan projeler çerçevesinde belediyeler ile gerçek veya tüzel kişiler tarafından kurulan, malların ayrı ayrı yahut birlikte toptan alım ve satımı ile kaydının yapıldığı yerleri,</p> <p>...</p> <p>ifade eder.</p>	<p>...</p> <p>“... ile arz ve talep derinliğine göre belirlenecek diğer malları”</p> <p>ifade eder.</p>
---	---

Gerekçe: Kanun Tasarısı metninin 1. maddesinde bahsi geçen “arz ve talep derinliğine göre belirlenecek diğer mallar” ibaresinin tasarı metninden çıkartılması gerektiğine dair gerekçe metni bu madde için de geçerlidir.

Tasarı’nın 2. Maddesinde, kavramların tanımlanması yapılmış ancak bazı tanımlar tam olarak netlik kazanamamıştır. Örneğin, ilgili maddenin “ö” bendinde, toptan satış miktarının tanımı yapılmış fakat miktarı belirtilmemiştir. Buradan hareketle, 5. Maddenin 11. bendinde bütün gerçek ve tüzel kişilerin toptan satış miktarından az olmamak kaydıyla toptancı hallerinden mal satın alınabileceği belirtilmiş ancak toptan satış miktarı belirtilmemiştir.

Ayrıca Tasarı’nın 2. Maddesi, “ö” bendinde “Toptancı hal: Bu Kanunda yer alan asgarî koşulları taşıyan projeler çerçevesinde belediyeler ile gerçek veya tüzel kişiler tarafından kurulan, malların ayrı ayrı yahut birlikte toptan alım ve satımı ile kaydının yapıldığı yerler” olarak tanımlanmış fakat tanımdaki projelere ve asgari koşulların neler olduğuna dair bir açıklık getirilmemiştir.

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

Toptancı hallerinin kurulması ve kapatılması MADDE 3-

...

(2) Büyükşehir belediyesi sınırları içinde kalan ilçe belediyeleri hal kuramaz. Gerçek veya tüzel kişiler tarafından toptancı hali kurulması ilgili belediyenin iznine tabidir.

(3) Toptancı hallerinin kuruluşunda ve başka bir alana taşınmasında; malların arz ve talep derinliğinin bulunması, üretici ve tüketicinin korunması, toptancı hali sayısı ve bunların birbirlerine yakınlığı, üretici yoğunluğu ve tüketici piyasasının büyüklüğü, toptancı hali kurulacak yerin coğrafi konumu, mesken ve işyerlerine, gıda güvenliği bakımından risk oluşturan tesis ve benzeri yerlere uzaklığı ve ulaşım imkânları ile toptancı halinin çevreye, altyapıya ve trafiğe getireceği yükler dikkate alınır.

(4) Şehir içinde kalan, çevreye, altyapıya ve trafiğe yük getiren, ulaşım imkânları ve alan büyüklüğü yetersiz olan ve uygun çalışma ortamı bulunmayan toptancı halleri başka bir alana taşınabilir.

...

(6) İmar planında toptancı hal yeri olarak belirlenmiş alanlarda Hazineye veya kamu kurum ve kuruluşlarına ait taşınmazlar ile Toplu Konut İdaresinin mülkiyetinde bulunan stok taşınmazlar toptancı hali kurulmak üzere; 29/1/2004 tarihli ve 5084 sayılı Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi

“... ~~malların arz ve talep derinliğinin bulunması~~...”

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

kapsamındaki illerde bedelsiz, diğer illerde belediyelere ve üretici örgütlerine 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununun 63 üncü maddesinde yer alan harca esas değeri üzerinden, diğer gerçek veya tüzel kişilere ise rayiç bedeli üzerinden doğrudan satış yoluyla devredilir. Bu şekilde devredilen yerlerin, amacı dışında kullanılması, hukuken geçerli bir mazeret olmaksızın belirlenen sürede tesisin inşaatına başlanılmamış olması, inşaatı tamamlanmamış olması veya inşaatı tamamlanmasına rağmen faaliyete geçmemiş olması hâllerinde geri alınacağına yönelik olarak tapu kütüğüne şerh konulur ve bu şartların gerçekleşmesi durumunda taşınmazlar geri alınır.

...

(10) Toptancı hallerinin kurulmasına ve kapatılmasına ilişkin usul ve esaslar, ilgili bakanlıklar ve meslek kuruluşlarının görüşleri alınarak Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Gerekçe: Kanun Tasarısı metninin 1. maddesinde bahsi geçen “arz ve talep derinliğine göre belirlenecek diğer mallar” ibaresinin tasarı metninden çıkartılması gerektiğine dair gerekçe metni bu madde için de geçerlidir.

Tasarı’nın 3. Maddenin 2. fıkrasında, gerçek veya tüzel kişiler tarafından toptancı hallerin kurulmasının, belediyenin iznine tabii olduğu belirtilmiş fakat bu konuda hangi belediyenin yetkili olduğu belirtilmemiştir. Bunun yanında, hallerin kuruluşunun ve işleyişinin düzenleneceği yönetmeliğin çıkarılmasında meslek kuruluşlarının görüşünün alınacağından hareketle, yetkinin sadece bu kuruluşlara bırakılmış olmasının keyfiyet yaratabileceği düşüncesindeyiz. Ayrıca, kuruluşa ilişkin esasların önceden net olarak belirlenmemiş olmasının, uygulamada sorunlara yol açacağı görüşündeyiz. Tasarı’nın 3. Maddesinin 4. bendinde, toptancı hallerin başka bir alana taşınabileceğinin belirtilmiş olmasından hareketle, bu durumun keyfi uygulamalara yol açmasının önlenmesi gerektiği ve hallerin başka bir alana taşınması şartları, objektif kriterler ile belirlenmelidir. Aynı maddenin 6. bendinde düzenlenen, imar planında toptancı hal yeri olarak belirlenmiş alanlarda Hazine veya Kamu Kurum ve Kuruluşlarına ait taşınmazlar ile Toplu Konut Toplu Konut İdaresinde bulunan stok taşınmazların, toptancı hali kurulmak üzere doğrudan satış yoluyla devredilebileceğine dair düzenlemenin ise rant kapısı açmaya oldukça müsait olduğu görüşündeyiz. Keza bu yerlerin, yap-işlet-

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

devret, yap-işlet veya üst hakkı tesisi gibi modellerle gerçek veya tüzel kişilere verilmesinin de rant kapısı yaratabileceğini düşünmekteyiz. Ek olarak, özel mülkiyete ait araziler hakkında kamulaştırma kararı verilmesinde keyfiyetin önüne geçilmesi gerektiği görüşündeyiz.

Toptancı haline bildirim, malların toptan ve perakende alım satımı

MADDE 4- (1) Aşağıda belirtilen mallar bildirim tabidir:

- a) Sınaî üretimde kullanılmak üzere satın alınan mallar.
- b) İhraç edilmek üzere satın alınan mallar.
- c) İlgili mevzuatı çerçevesinde ithal edilen mallar.

ç) 1/12/2004 tarihli ve 5262 sayılı Organik Tarım Kanunu kapsamında organik tarım faaliyetleri esaslarına uygun olarak üretilen ham, yarı mamul veya mamul haldeki sertifikalı ürünler.

d) Üretici örgütlerince toptancı hali dışında satılan mallar.

e) Üreticilerce, pazar yerlerinde perakende olarak doğrudan tüketicilere satılan mallar.

f) İyi tarım uygulamaları kapsamında sertifikalandırılan ürünler.

g) Fatura veya müstahsil makbuzu ile doğrudan üreticilerden satın alınan mallar.

(2) Toptancı haline bildirim, Bakanlıkça belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde birinci fıkranın (a), (b), (ç), (d), (e), (f) ve (g) bentlerinde belirtilen malların üretildiği yerdeki toptancı haline, (c) bendinde belirtilen malların ise malın girdiği gümrük kapısının bulunduğu yerdeki toptancı haline yapılan beyan işlemidir.

...

(5) Belediye sınırları içinde malların toptan alım ve satımı toptancı hallerinde yapılır. Ancak, toptancı haline bildirilmek kaydıyla

“Ancak, toptancı haline bildirilmek kaydıyla toptancı hali dışında da

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

toptancı hali dışında da alım satım yapılabilir. Elektronik ticaret yoluyla yapılan satışlar da bu madde kapsamındadır.	<u>toptan</u> alım satım yapılabilir.”
(6) Malların belediye sınırları içinde perakende satışını yapanlar, bunların toptancı halinden satın alındığını veya toptancı haline bildirildiğini belgelemek zorundadır. ...	(6) Malların belediye sınırları içinde perakende satışını yapanlar, bunların <u>toptan satış yapan satış noktalarından veya</u> toptancı halinden satın alındığını veya toptancı haline bildirildiğini belgelemek zorundadır.
(9) Bakanlıkça, piyasada yeterli arz ve talep derinliği bulunduğu belirlenen diğer mallar hakkında da bu Kanun hükümleri uygulanır. ...	“Bakanlıkça, piyasada yeterli arz ve talep derinliği bulunduğu belirlenen diğer mallar hakkında da bu Kanun hükümleri uygulanır.” ...

Gerekçe: Tasarının 4. maddesi “Toptancı haline bildirim, malların toptan ve perakende alım satımı” başlığı ile yer almaktadır. Ancak madde metninde bu bildirimle ilişkin şekil şartları düzenlenmemiştir. Bildirime ilişkin usul ve yönteme tasarıda yer verilmesi gerektiği görüşünderiz.

Tasarı’nın 4. Maddesi, 5. bendinde göre “Ancak, toptancı haline bildirilmek kaydıyla toptancı hali dışında da alım satım yapılabilir.” Uygulamada karışıklıkların önüne geçmek adına, ikinci cümlede, bahsi geçen alım satımın “toptan” olduğuna dair ibarenin eklenmesi faydalı olacaktır.

Tasarı’nın 4. Maddesinin 6. bendi; “malların belediye sınırları içinde perakende satışını yapanlar, bunların toptancı halinden satın alındığını veya toptancı haline bildirildiğini belgelemek zorundadır” hükmünü haizdir. Bu hükmün, toptan satış yapan mağazalardan mal satın alan müşteriler için sorun yaratacağını düşünmekteyiz. Bu durumda, malların toptan satış yapan yerlerden alındığını belgeleyen faturaların müşterilerce ibrazının hukuki açıdan yeterli olacağını, ilgili Taslak veya yönetmelikle düzenlenmesi gerektiği görüşünderiz.

Tasarısı metninin 1. maddesinde bahsi geçen “arz ve talep derinliğine göre belirlenecek diğer mallar” ibaresinin tasarı metninden çıkartılması gerektiğine dair gerekçe metni bu maddenin 9. bendi için de geçerlidir.

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

Üretici örgütleri, komisyoncular, alıcı ve satıcılar MADDE 5- ... (4) Komisyoncular, alıcı ve satıcı arasında aracılık etmek, onların haklarını gözetmek, meslekî bilgi ve deneyimlerine dayanarak piyasanın durumu hakkında en doğru bilgileri aktarmak ve piyasanın oluşumuna katkı sağlamakla görevlidir. ... (9) Komisyoncular, Bakanlıkça belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde, malların mülkiyetine sahip olmak üzere ticarî muamelede bulunabilir. (4) Komisyoncular, alıcı ve satıcı arasında aracılık etmek, onların haklarını gözetmek, meslekî bilgi ve deneyimlerine dayanarak piyasanın durumu hakkında en doğru bilgileri aktarmak ve piyasanın oluşumuna katkı sağlamakla görevlidir. ... (9) Komisyoncular, Bakanlıkça belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde, malların mülkiyetine sahip olmak üzere ticarî muamelede bulunabilir. ...
--	--

Gerekçe: Tasarı'nın 5. Maddesinin 4. fıkrasında hükmedilen ve komisyoncuların, alıcı ve satıcının haklarını gözetmesini öngören düzenleme, uygulamada sorunlara neden olabilecektir. Komisyoncuların hak ve menfaat dengesinin ölçülere tabii olamayacağını düşünmekteyiz. Nitekim Tasarı'da, hakem heyeti yetkileri detaylı bir şekilde düzenlendiğinden, söz konusu hükmün Tasarı'dan çıkartılmasının uygun olacaktır. Aynı maddenin 6. bendinde, "Komisyoncuların satış bedeli üzerinden alacakları komisyon oranının %6'yı aşamayacağı belirtilmiş; ayrıca 9. bendinde, Kanun Hükmünde Kararname'deki düzenlemenin zıttı olarak, komisyoncuların malların mülkiyetine sahip olmak üzere ticari muamelede bulunabilecekleri hükme bağlanmıştır. Bu hükmün Tasarı'dan çıkartılması gerektiği görüşündeyiz.

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

Serbest rekabet şartlarının korunması ve standardizasyon MADDE 6- ... (5) Ticarete konu malların ayıklanması, sınıflandırılması, hazırlanması, ambalajlanması, işaretlenmesi ve etiketlenmesine; taşıma ve muhafazasında kullanılan kap ve nakil vasıtalarına; gıda güvenliği ve kalitesine ilişkin standartlar Bakanlığın uygun görüşü alınarak ilgili mevzuatı çerçevesinde hazırlanıp mecburî uygulamaya konulabilir.	... (5) “... Bakanlığın uygun görüşü alınarak ilgili mevzuatı çerçevesinde hazırlanıp mecburî uygulamaya konulabilir <u>konulur</u> .”
---	---

Gerekçe: Tasarı’nın 6. Maddesi, “serbest rekabet şartlarının korunması ve standardizasyon” açısından olumlu bir düzenleme olmakla birlikte; yine aynı maddenin 5. Bendinde, “Ticarete konu malların ayıklanması, sınıflandırılması, hazırlanması, ambalajlanması, işaretlenmesi ve etiketlenmesine; taşıma ve muhafazasında kullanılan kap ve nakil vasıtalarına; gıda güvenliği ve kalitesine ilişkin standartlar Bakanlığın uygun görüşü alınarak ilgili mevzuatı çerçevesinde hazırlanıp mecburî uygulamaya konulabilir.” şeklinde bir düzenleme getirilerek, Madde’nin uygulanmasına ilişkin muğlak bir ifadeye yer verilmiştir. Bu nedenle madde metninde daha açık ve net bir düzenlemeye gidilmesi için ilgili değişikliğin yapılması önerilmektedir.

Hal rüsumu MADDE 8- ... (4) Hal rüsumu, Bakanlıkça uygun görülecek bir banka nezdinde malın üretildiği yerdeki toptancı halinin bağlı olduğu belediye veya işletmecisi adına açılacak hesaba beş iş günü içinde yatırılır. Bu hesapta toplanan tutarın yarısı, malın tüketime sunulduğu yerdeki toptancı halinin bağlı olduğu belediye veya işletmecisi adına açılacak hesaba aylık olarak izleyen ayın beşinci gününe kadar aktarılır.	“Hal rüsumu, Bakanlıkça uygun görülecek bir banka nezdinde malın üretildiği yerdeki toptancı halinin bağlı olduğu belediye veya işletmecisi adına açılacak hesaba beş <u>on</u> iş günü içinde yatırılır...”
--	---

Gerekçe: Tasarının “Hal rüsumu” başlıklı 8. maddesinde “Hal rüsumu, Bakanlıkça uygun görülecek bir banka nezdinde malın üretildiği yerdeki

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

toptancı halinin bağlı olduğu belediye veya işletmecisi adına açılacak hesaba beş iş günü içinde yatırılır.” şeklinde düzenlemeye yer verilmiştir. Oysaki 5 iş günü gibi kısa bir süre ile sınırlı tutulması uygulamada sorun yaratacaktır. Örneğin, bu kadar kısa bir sürede bankaya ödemenin yapılmaması durumunda süre aşımı ile karşılaşılabilir. Bu nedenle sürenin en az on iş günü olarak uzatılması gerektiğini düşünüyoruz.

Toptancı hallerinin yönetimi MADDE 9- ... (7) Toptancı hallerinin işleyiş, yönetim ve denetimine, işlem görecekt malların belirlenmesine, alım satım işlemlerinin nasıl yapılacağına, bildirim ve hal rüsumu ödeme yükümlülüğünün ne şekilde yerine getirileceğine, hizmet gereklerine göre oluşturulacak birimlere ve bunların görev ve yetkilerine, hal yöneticisinin diğer niteliklerine, hal zabıtasının sayısına ve bunlar ile özel güvenlik görevlilerinin çalışma yöntemine, hallerde tutulacak defter, belge ve kayıtlara ve bu konularla ilgili diğer hususlara ilişkin usul ve esaslar, ilgili bakanlıklar ile Maliye Bakanlığının görüşleri alınarak Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.	
--	--

Gerekçe: Tasarı'nın 9. Maddesinin son bendine göre bahsi geçen yönetmeliğin çıkartılma tarihinin netleştirilmesinde fayda olacağını düşünmekteyiz.

Toptancı hallerindeki işyerleri ile pazar yerlerindeki satış yerlerinin işletilmesi MADDE 11 ... (6) Belediye toptancı hallerindeki kiracılardan veya pazar yerlerindeki tahsis sahiplerinden; ...	
--	--

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

<p>c) Hukuken geçerli bir mazereti bulunmaksızın; toptancı halindeki işyerini aralıksız onbeş gün veya bir takvim yılında altmış gün kapatanlar ile pazar yerlerindeki satış yerini üst üste üç kez veya bir takvim yılında sekiz kez kullanmayanların,</p> <p>...</p> <p>j) Belediyenin yazılı uyarısına rağmen kira sözleşmesine aykırılığı yirmi gün içinde gidermeyenlerin,</p> <p>k) Doğrudan veya dolaylı olarak aynı toptancı halinde birden fazla işyeri kiraladığı ya da aynı pazar yerinde ikiden fazla satış yeri tahsis edildiği anlaşılanların,</p> <p>kira sözleşmelerinin feshine veya tahsislerinin iptaline belediye encümenince karar verilir.</p> <p>(7) Kira sözleşmeleri hükümlerinin yerine getirilmesini imkânsız kılan önemli sebeplerin ortaya çıkması hâlinde, taraflardan her biri, diğerine tazminat vermek ve kanunî sürelerle uymak şartıyla, kira süresi sona ermeden önce feshi bildirebilir.</p> <p>...</p>	<p>e) Hukuken geçerli bir mazereti bulunmaksızın; toptancı halindeki işyerini aralıksız onbeş gün veya bir takvim yılında altmış gün kapatanlar ile pazar yerlerindeki satış yerini üst üste üç kez veya bir takvim yılında sekiz kez kullanmayanların,</p> <p>j) Belediyenin yazılı uyarısına rağmen kira sözleşmesine aykırılığı yirmi gün içinde gidermeyenlerin,</p> <p>k) Doğrudan veya dolaylı olarak aynı toptancı halinde birden fazla işyeri kiraladığı ya da aynı pazar yerinde ikiden fazla satış yeri tahsis edildiği anlaşılanların,</p> <p>(7) Kira sözleşmeleri hükümlerinin yerine getirilmesini imkânsız kılan önemli sebeplerin ortaya çıkması hâlinde, taraflardan her biri, diğerine tazminat vermek ve kanunî sürelerle uymak şartıyla, kira süresi sona ermeden önce feshi bildirebilir.</p> <p>...</p>
--	---

Gerekçe: Tasarının “Toptancı hallerindeki işyerleri ile pazar yerlerindeki satış yerlerinin işletilmesi” başlıklı 11. maddesinin 6/c, 6/j, 6/k bentlerinin de tasarıdan çıkartılması gerektiğini düşünüyoruz.

İşyerinin 15 gün kapalı tutulması veya bir yılda 60 gün kapatılmasının tahsislerin iptaline veya kira sözleşmesinin feshine neden olduğu yönündeki düzenleme ticari hayatın akışına uygun değildir. Zira gerektiğinde bazı ticari kararlar nedeniyle kiralanan veya tahsisi yapılan yerlerin bir süre kapalı tutulmasına karar verilebilir. Ayrıca bu durum adalet duygusuna da aykırıdır. Sonuç olarak tahsis bedelinin veya kira bedelinin düzenli olarak ödenmesine rağmen belli bir süre kullanılmadı/kapalı kaldı gerekçesi ile tahsisin iptal edilmesi veya kira sözleşmesinin

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

feshedilmesi kanaatimizce hukuka aykırı bir düzenlemedir.

Yine 6/k bendindeki toptancı halinde birden fazla işyerinin kiralanmasının da kira sözleşmesinin feshine veya tahsisin iptaline yol açacağına ilişkin hükümde hukuka aykırı olduğundan 6/k bendinin de tasarıdan çıkartılması gerektiği düşüncesindeyiz.

Yine tasarının 11. maddesinin 7 nolu bendinde yer alan “ taraflardan her biri, diğerine tazminat vermek ve kanuni sürelerle uymak şartıyla” kira süresinden önce feshetme hakkına yönelik düzenlemenin de tasarıdan çıkartılması gerektiği düşünülmektedir. Zira bu madde ile taraflara keyfi olarak herhangi bir gerekçe göstermeksizin fesih hakkı verilmekte olup bu durum kötüye kullanmaya elverişlidir.

Teminat

MADDE 12- (1) Ticarî güvenin sağlanması ve tarafların haklarının korunması amacıyla, toptancı hallerindeki kiracılardan belediye meclisince belirlenen miktarda nakit, banka teminat mektubu, hazine bonosu, Devlet tahvili, hisse senedi, gayrimenkul rehni, sigorta teminatı ve nakde çevrilebilir diğer kıymetler teminat olarak alınır.

(2) Teslim alınan malların cinslerine, doğal özelliklerine, standartlarına ve hijyenik şartlara göre özenle korunmaması veya toptancı halinden satın alınan malların bozuk ya da sıhhi olmaması nedeniyle meydana gelen zararlar ile süresi içinde üreticiye ödenmeyen mal bedelleri, ilgililerin talebi üzerine hal hakem heyeti veya mahkeme kararıyla verilen teminattan kesilerek ödenir. Teminattan karşılanamayan kısım genel hükümlere göre tahsil olunur.

(3) Teminatlar amacı dışında kullanılamaz ve haczedilemez.

(4) Kira sözleşmesi feshedilenlere, yerine getirilmesi gereken bir yükümlülüğün bulunmadığı tespit edildikten sonra teminatları iade edilir.

(5) Bu madde kapsamında alınacak teminatlara, bunların muhafazası, nakde çevrilmesi ve tamamlattırılmasına, zarar görene

MADDE TASARIDAN ÇIKARTILMALIDIR

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

ödenmesine, toplam teminat tutarı içinde gayrimenkul rehni oranına, teminatın iadesine ve teminatlarla ilgili diğer hususlara ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.

Gerekeç: Tasarıda “Teminat” başlığı ile yer alan 12. maddenin de tasarıdan çıkartılması gerektiği görüşündeyiz. Kiracılardan teminatın alınması yönündeki düzenleme kanaatimizce ticari hayatı zorlayacak niteliktedir.

<p>Yasaklar MADDE 13- (1) Malların toptan veya perakende ticaretinde; ...</p> <p>b) Malların, gıda güvenliğine, kalite ve standardına, teknik ve hijyenik şartlara aykırı olarak satışa sunulması,</p> <p>c) Malın kalitesine, standardına veya gıda güvenliğine ilişkin belgelerde ya da künyesinde bilerek değişiklik yapılması, tahrif veya taklit edilmesi ya da üçüncü şahısları yanıltıcı ifadelerle yer verilmesi, ...</p> <p>ğ) Kendisine kiralandan işyeri veya tahsis edilmiş satış yeri bulunmaksızın toptancı halinde veya Pazar yerinde toptan ya da perakende satış yapılması, ...</p> <p>k) Toptancı halinde veya pazar yerlerinde, atık malzemelerin belirlenen şekilde veya alanlarda toplanmaması ya da satış yeri veya işyerinin temiz tutulmaması, ... yasaktır.</p>	<p>...</p> <p>b) Malların, gıda güvenliğine, kalite ve standardına, teknik ve hijyenik şartlara aykırı olarak satışa sunulması,</p> <p>c) Malın kalitesine, standardına veya gıda güvenliğine ilişkin belgelerde ya da künyesinde bilerek değişiklik yapılması, tahrif veya taklit edilmesi ya da üçüncü şahısları yanıltıcı ifadelerle yer verilmesi, ...</p> <p>ğ) Kendisine kiralandan işyeri veya tahsis edilmiş satış yeri bulunmaksızın toptancı halinde veya pazar yerinde toptan ya da perakende satış yapılması,</p> <p>k) Toptancı halinde veya pazar yerlerinde, atık malzemelerin belirlenen şekilde veya alanlarda toplanmaması ya da satış yeri veya işyerinin temiz tutulmaması, ... yasaktır.</p>
--	---

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

Gerekçe: Tasarıda “Yasaklar” başlığı altında yer alan 13. maddenin b, c, ğ ve k bentlerinin de tasarıdan çıkartılması gerektiği kanaatindeyiz.

Zira malların gıda güvenliğine, kalite standardına, teknik ve hijyenik şartlara aykırı olarak satışa sunulması, malın kalitesine, standardına veya gıda güvenliğine ilişkin belgelerde ya da künyesinde bilerek değişiklik yapılması, tahrif veya taklit edilmesi ya da üçüncü şahısları yanıltıcı ifadelerle yer verilmesine ilişkin yaptırımlar ve düzenlemeler zaten Gıda mevzuatında yer almaktadır. Zaten mevcut yasal düzenlemelerde bu konulara yer verilmiş iken başkaca ve ilgisi bulunmayan bir yasada da yine bu hususların yeniden düzenlenmesinin kanun yapma tekniğine uygun olmadığı görüşündeyiz. Gıda Mevzuatında ilgili kanun ve yönetmeliklerle satış yerlerinin uyması gereken yükümlülükler ve yaptırımlara yer verilmiş olup yeniden işbu tasarıda düzenlenmesine de gerek olmadığı görüşündeyiz.

Yine 13. maddenin ğ bendinde de yapılan düzenlemenin hukuka uygun olmadığı görüşündeyiz. Bu nedenle işbu bendinde bizce tasarıdan çıkartılması gerekmektedir.

Yine tasarının 13. maddenin k bendinde düzenlenen “Toptancı halinde veya pazar yerlerinde, atık malzemelerin belirlenen şekilde veya alanlarda toplanmaması ya da satış yeri veya işyerinin temiz tutulmamasının” yasak olduğuna ilişkin yaptırımlarda Çevre kanunu veya Ambalaj Atıklarının Kontrolü Hakkında Yönetmelik ile düzenlenmiştir. Bu düzenlemeye ayrıca yine işbu tasarıda yer verilmesi yukarıda da belirtmiş olduğumuz nedenlerle kanaatimizce yerinde değildir.

Yürürlük MADDE 19- (1) Bu Kanunun; a) 15 inci maddesi yayımı tarihinde, b) Diğer maddeleri yayımı tarihinden itibaren bir yıl sonra, yürürlüğe girer.	Yürürlük MADDE 19- (1) <u>Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.</u> Bu Kanunun; a) 15 inci maddesi yayımı tarihinde, b) Diğer maddeleri yayımı tarihinden itibaren bir yıl sonra, yürürlüğe girer.
---	--

Gerekçe: Tasarının “Yürürlük” başlıklı 19. maddesinde, kanunun 15. maddesi haricindeki diğer maddelerin kanunun yayım tarihinden itibaren 1 yıl sonra yürürlüğe gireceği belirtilmektedir. İşbu süre çok uzun olup sürenin daha kısa tutulması gerekmektedir. Bilindiği üzere şu anda haksız bir şekilde mükerrer hal rüsumu talep edilmekte olup bu durumun kanunun yayımlanmasından sonra 1 yıl daha devam edecek olması ihtimali de ticari hayatı zorlayacaktır. Bu nedenle işbu kanunun yayım tarihinde yürürlüğe gireceği yönünde düzenleme yapılması gerektiğini düşünmekteyiz.